

Tidskriften

BÅGSKYTTE

Årgång 58 nr 4 2005

Sigrid Johansson, Stockholms Bågskjutningsklubb

SVENSKA

Organ för
BÅGSKYTTEFÖRBUNDET

SIGRID JOHANSSON

Text: Mikael Svahn bild: Sigrid Johansson

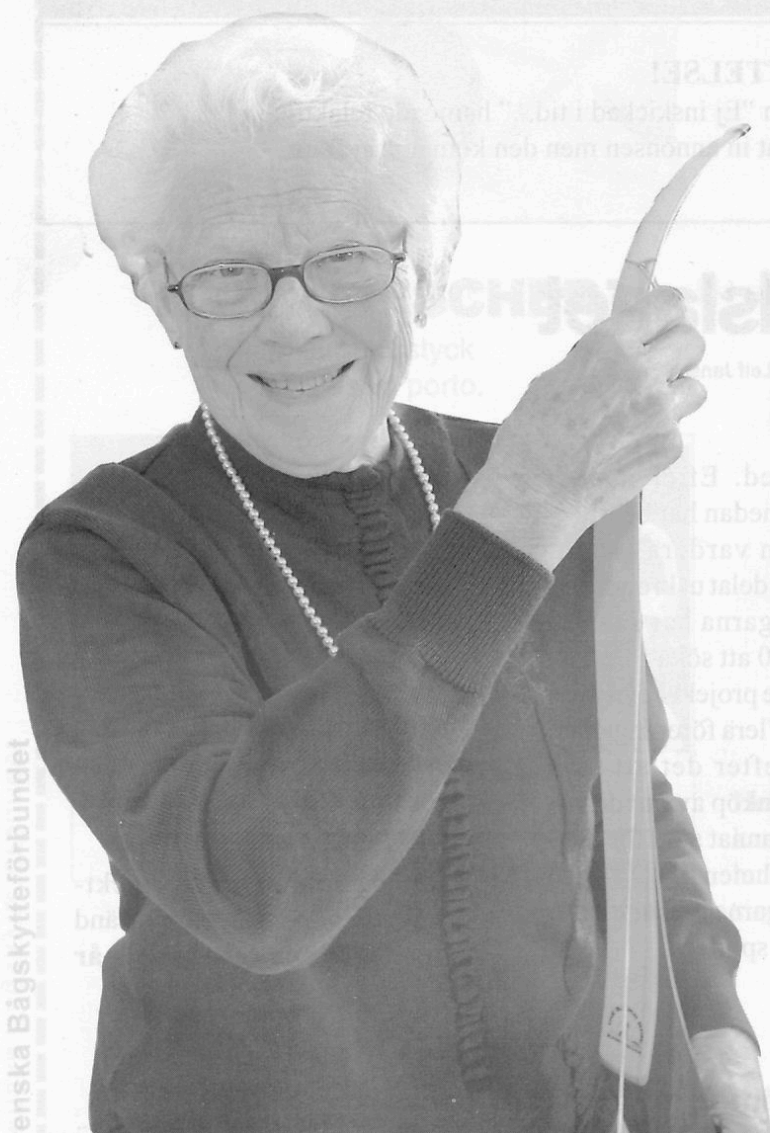
Ibland får vi anledning att återkomma till någon som tidigare figurerat på Tidskriftens omslag. Den här gången fick jag själv nöjet att prata en stund med Sigrid Johansson som för övrigt fyller 90 år i höst.

Sigrid föddes 1915 i USA av norska invandrare, flyttade till Sverige 1943 och bosatte sig i Stockholm 1945 där hon efter att ha betraktat bågskytte-VM på Ryttsstadion året därpå bestämde sig för att testa och på den vägen blev det. 1958 blev hon världsmästarinna vid tavel-VM i Bryssel. Sitt aktiva skjutande slutade hon med för fem år sedan. Fortfarande arbetar hon, fast bara halvtid, hos Björn Bengtson Sweden AB med bokföringen. Sigrid har även suttit som kassör i Svenska Bågskytte Förbundet under många år.

Av norska invandrare föddes Sigrid Johansson 1915 på gården Gjellstad långt ute bland vete-
fälten i North Dakota upp emot Kanadensiska
gränsen. Pappa hade en stor gård, berättar Sigrid vi var
sju syskon och vi hade ansvaret för mjölkningen av två
kor var. Vi hade, förutom veteåkrarna även hästar och
får. Det är faktiskt så att "ursprungsgården" Gjellstad
fortfarande finns kvar i Norge varifrån mina förfäder
invandrade, förklarar Sigrid. Närmaste stad hette
Minot och det tog säkert minst en timma att åka dit, det
var en stor sak att komma in till storstan.

Skolåren

Under mina skolar bodde jag hos min faster inne i stan
och sedan blev det S:t Olaf Collage i Minnesota
därefter fortsatte jag mina studier vid North Western
University Medical School i Chicago och blev
laboratorieassistent. I samma byggnad hade man
tandläkarutbildningen och på den gick det ett antal
svenska studenter, däribland Gunnar Johansson som
jag träffade 1938, minns Sigrid. Vi bodde i Chicago
mellan åren 37-41 då Gunnar fick jobb på Eastman
institut i New York.

Hem till Sverige

Efter ett tag fick Gunnar brev från sin pappa, han ville att Gunnar skulle resa hem till Sverige och Skövde. Det var svårt för Gunnar att få behålla sitt studentvisum mitt under kriget och till slut bestämde vi oss för att flytta till Sverige. Sagt och gjort, 1943 tog vi båten från Philadelphia till Lissabon, den resan tog 15 dagar, upplyser Sigrid. Eftersom kriget pågick som mest var båtarna tvungna att gå i så kallade "neutrala zoner" därför tog det så lång tid. Tanken var sedan att flyga till England och därifrån till Sverige men i den vevan blev ett reguljärt flygplan nedskjutet där bland andra Leslie Howard omkom och all flygtrafik ställdes in. Vi försökte få hjälp via den svenska ambassaden och kom på så sätt i kontakt med så kallade "Lejdbåtar" som hade lite trafik i dom neutrala zonerna. En av dessa lejdbåtar som var på väg från Göteborg för att lasta kaffe fick order att vända om och på den båten fick vi plats.

Via alla neutrala zoner tog även den resan 15 dagar och det var nog den värsta resa jag varit med om, säger Sigrid. Nordsjön var ett enda stort minfält och utanför Shetlandsöarna fick vi kontakt med ytterligare 4 lejdbåtar som i konvoj skulle ta sig genom minfälten till Sverige. Nu bar det sig inte bättre än att den båt vars utrustning skulle klippa av minorernas förtöjningar gick sönder och vår båt fick ta täten.

Det blev många kontroller på vägen av tyskar och engelsmän men vi släptes igenom. Det tog en hel vecka att bli människa igen efter det äventyret, skrattar Sigrid.

Sigrid och Gunnar med sonen Leif

Från Skövde till polcirkeln

Väl i Sverige begav sig Sigrid och Gunnar till pappans lägenhet på torget i Skövde. Kontrasterna var enorma, berättar Sigrid. Jag kunde nästan ingen svenska och direkt blev Gunnar inkallad till 3 månaders beredskap. Eftersom Gunnar inte hade någon svensk tandläkarutbildning var han tvungen att jobba inom folktandvården under 1 år för att sedan kunna söka sin svenska tandläkarlicens. Detta år spenderade vi i Tärendö långt ovan polcirkeln dit Gunnar blivit kommenderad 1944. Då man inte kunde få någon tandsköterska att åka ända dit frågade man om inte jag kunde jobba som sådan, för lägre lön

förstås eftersom min utbildning inte var svensk.

Glöm det sa Gunnar hon jobbar gratis. Sigrid som då var gravid med dottern Anita hade inte många att prata med då befolkningen mest pratade finska.

Dom fick peka på kartan vart dom kom ifrån så det gick bra att hålla reda på alla minns Sigrid, även om min svenska inte direkt blev bättre.

Mot Stockholm

Anita föddes 1944, Gunnar hade en bror i Gävle som var läkare och veckan innan det var dags satte jag mig på tåget till Gävle, berättar Sigrid. I januari 1945 bosatte vi oss i Stockholm och året efter var vi och tittade på tavel-VM i

Janina Kurkowska & Tina Kjellsson

bågskytte på Rytтарstadion. Vi bodde på Gärdet då så det var lätt att ta sig dit.

Hans Deutgen var i full fart då och det var spännande att titta på.

Bågskytte

Veckan efter VM åkte Gunnar till SEEFAB och köpte en stålbåge på 40#, sedan for vi till Stockholms Bågskjutningsklubb och fick instruktioner. Gunnar sköt och tyckte att bågen var lite väl svag så han gav den till mig, säger Sigrid och ler med hela ansiktet. Men jag var från landet och van att ta i så det fick gå.

"Man fick en liten hjärnskakning varje gång pilen släptes iväg."

Det var först när jag köpte en Fred Bear-båge av Håkan Blechingberg som jag lärde mig att samla pilarna. Den var på 36# och kostade 300 kronor, en faslig

massa pengar på den tiden och jag hade mycket glädje av den.

Deutgen, Lundin och Kurkowska

I slutet av 40-talet, 47-48 tror jag träffade jag Klas Lundin på träningsbanan. Han var 80 år och sköt båge sittande på en stol. Jag minns att jag gick fram till honom och sa "Jag skall också skjuta tills jag blir 80 år". Han var klar i huvudet och gav många goda råd och tyckte att alla skulle ha munmärke. Hans Deutgen hade humor, han kunde liva upp stämningen när man var ute, jag minns att det var både spännande och roligt. En annan av de gamla storskyttarna jag lärde känna var Janina Kurkowska vi blev goda vänner hela livet.

Om Janina skriver Leif Janson i artikeln från nummer 2 1999 så här. "Hon är i historieböckerna världens genom tiderna främsta

bågskytt, sju VM-guld vann hon under en sjuttonårsperiod. Under kriget hade Janina suttit i koncentrationsläger och fått slita hårt där. Oscar Kessels, en av förgrundsfigurerna för belgiskt bågskytte och senare för det internationella bågskyttet och FITA, hjälpte Janina att komma till Sverige".

Så skulle det vara

Jag lärde mig skjuta bara genom att titta på och apa efter när Janina sköt. Man skulle dela hakan och näsan med strängen, minns Sigrid. Att jobba med ryggen är gammalt, "när du släpper skall du dra isär armarna" sa man på 40-talet. Dragarmbågen skulle också, om det gick, vara i väg med pilen.

Det var noga med raka linjer, vit klädsel skulle det också vara det gick inte att komma till ett SM med något annat. Jag minns när vi sköt VM att det inte fanns några provpilar, tävlingen började direkt efter invigningen så det gällde för skyttarna att snabbt få av sig kavajen och på med skjuttröjan.

I början hade vi linnesträngar som tøjde sig rätt bra. De första tre serierna gick åt till att justera siktet.

Vid VM på Skarpnäck 1959 blåste det virvelvindar och pilarna for åt alla håll på 70 meter. Vi var tacksamma om första pilen tog i tavlan så att man kunde justera siktet. Det fanns inga vindflaggor utan det var att ta en näve gräs och kasta upp i luften.

1964 fick jag en förfrågan från ett bokförlag om jag ville skriva en bok om bågskytte. Jag ville göra en enkel instruktionsbok. Många av de svenska skyttarna klagade över att det enda som fanns att läsa var på engelska.

Jag använde en artikel som Ann Corby hade skrivit som förlaga. Jag skrev och Gunnar rättade min svenska.

Utveckling

Det känns intressant och spännande att ha fått vara med i den utveckling som varit, säger Sigrid. I början bestod siktet av en bit tejp på övre lemnen, 1957 blev det tillåtet med ett utbyggt sikte men några sådana fanns inte att köpa i Sverige så jag siktat med en knappnål. Jag sydde fast en ficka på kjolen där jag förvarade en linjal som jag mätte siktnålen med efter varje skott. Det var på det sättet jag vann VM 1958 över Ann Corby (Hoyt) trots att hon hade ett utbyggt sikte. Äkta bågskytte, säger hon och tittar på mig från fotöljen mitt emot, skall skjutas med fingrarna, compound är mera som pistolskytte.

Jag har nog aldrig gillat skogsskytte till 100%, jag vill ha tävlingskänslan och stämningen, att direkt veta ställningen och hur man själv ligger till.

Arbete och fritid

Jag jobbar halvtid hos Björn Bengtson Sweden AB och på förmiddagarna gör jag lite ärenden, berättar Sigrid. Jag måste känna att jag gör någon nytta. Jag går upp mellan klockan 7-8 på morgonen och jag tycker att det är bra med lite flexitid, vid 11-tiden åker jag till jobbet och är sedan hemma igen klockan 18.00.

Förr vävde jag mattor, säger Sigrid. När jag först kom till Sverige hade jag en sjuklig hemslängtan. Men jag har aldrig varit den typen som söker hjälp mot depressioner, jag hade egna knep. Hemslöjden och bågskytten blev räddningen.

Till slut

Jag tycker det är synd att det klassiska skyttet inte har den status det förtjänar, för det är äkta bågskytte. Jag är emot komplicerade stabilisatorer och sådant, jag kunde känna i bågarmen om skottet var bra. Det är bågskytte att kunna känna ett perfekt skott, avslutar Sigrid.

